

Pellervon Päivä 2014

Vanha ylioppilastalo, Helsinki 9.4.2014

Avauspuheenvuoro

Valtuuskunnan puheenjohtaja

Maanviljelysneuvos Timo Komulainen

Pellervo-Seura ry

Arvoisa ministeri, hyvät naiset ja herrat!

Tervetuloa Pellervon Päivään 2014. Olemme kokoontuneet tänne Vanhalle ylioppilastalolle viettämään agraarireformistin, taloustieteilijän ja suomalaisen osuustoiminnan perustajan Hannes Gebhardin syntymän 150-vuotisjuhlavuotta. Paikka on juhlava. Tämä on myös se paikka, jossa Gebhard kumppaneineen perustivat Pellervon lokakuussa 1899.

Tilaisuuteemme on kutsuttuna myös Hannes ja Hedvig Gebhardin sukulaisia. Lämpimästi tervetuloa! Kaikki sukulaiset eivät ole paikalla, mutta hekin ovat lujasti hengessä mukana. Niin olemme viestejä saaneet. Voimme varmasti kaikki yhtyä koko salin voimalla tervehdyksen lähettämiseen Gebhardin suvulle.

Aloitimme juhluvuoden vieton helmikuun alussa Kainuussa. Hannes Gebhardin lapsuus meni ensin Kemijärvellä ja sitten Kajaanissa ja Oulussa. Eipä ihme, että syrjäseutujen kasvattina häntä kiinnosti muukin kuin tämän Helsingin Aleksanterinkadun tienoon menestys. Väkisinkin tuli mieleen toinen Kajaanissa kasvanut suurmies Urho Kekkonen. Paljastimme yhteistyössä Kainuun yhteistoimintakerhon ja kaupungin kanssa komean Gebhardin muistolaatan Kajaanin torille. Erityinen kiitos toimitusjohtaja Seppo Rytivaaralle.

Eilen kävimme laskemassa seppeleen mieleenpainuvassa tilaisuudessa Gebhardien sukuhaudalla Hietaniemen hautausmaalla tästä muutaman kilometrin päässä. Eilen olikin oikea päivä, sillä Hannes Gebhard syntyi 8.4.1864. Sanaa käyttivät taitavasti Pellervon hallituksen puheenjohtaja Tiina Linnainmaa ja POP Pankkiliiton Heikki Suutala.

Hannes Gebhardilla oli moninaisia rooleja suomalaisessa yhteiskunnassa. Elämäntyön lähtökohtana olivat Suomen kansan eheyttäminen ja vähäväkisten elinmahdollisuuksien turvaaminen. Maanhankinta tilattomille, torpparikysymys, osuustoiminta ja pienviljelijöiden aseman parantaminen olivat tärkeitä johtotähtiä hänen elämäntyössään. Hän vaikutti lukuisten yritysten ja järjestöjen syntyyn sekä kansanvallan ja puoluelaitoksen kehitykseen. Hän toimi monissa yhteiskunnallisesti merkittävissä tehtävissä mm. yliopistossa maanviljelystalouden professorina. Loput saavat kertoa tänään ammattihistorioitsijat.

Gebhard oli suuressa määrin osuustoimintamies, liikkeen keskeisin organisaattori ja meidän oppi-isä - tiedosti sen tai ei. Mitä siis Gebhard onkaan saanut aikaan nykynäkökulmasta? Mikä on osuustoiminnan tila ja

asema yhteiskunnassa. Mitä tämä merkitsee lukuina ja mikä on muu merkitys? Sitä pyrin muutamien näkökohdin purkamaan.

Osuustoiminnan yleinen tila on hyvä. Edessä on toki haasteita koko suomalaisella talouselämällä. Lähtökohdat ovat kuitenkin kunnossa. Yritykset täyttävät niitä tehtäviä, joiden niiden oletetaankin täyttävän.

Osuustoiminta merkitsee investointeja koko maahan. Viime aikojen suurimpien investoijien joukossa on paljon osuustoimintayrityksiä. Osuuskunnat ovat keskeisiä ankkuriomistaja, jotka kiinnittävät yrityksiä maaperäämme ja huolehtivat niiden kehityspanoksista. Verot maksetaan Suomeen eikä paratiiseihin. Osuustoiminta merkitsee yrittäjyyttä sielläkin, missä rahavirrat ovat ohuet. Osuustoiminta on avoin kanava tulla mukaan. Se on osallisuutta, työtä ja toimeliaisuutta. Se merkitsee taloudellista sivistystä laajoihin kansanjoukkoihin, tasapainoista yhteiskuntaa, kansan taloutta.

Osuustoimintayritysten jäseniä on yli seitsemän miljoonaa. Se on laajimmin omistuksellisin sitein yhteiskuntaan kiinnittynyt yritysmalli. Yrityksiä on yli 4000 ja ne lisääntyvät. Katukuvaa ja kaupan hyllyjä hallitsevat muutama sata suurinta yritystä, mutta valtaosa on pk-yrityksiä ja mikroyrityksiä. Osuustoimintayritysten liikevaihto on yli 30 miljardia euroa. Se on ihan hyvä luku meille - Gebhardin sanoin - ”vähäväkisille”. Pienistä puroista kasvaa kuohuvia koskia!

Keskinäisriippuvuus on tämän ajan hyödyllinen ajatus. Kansoilla ei ole kiinnostusta riidellä, kun yhteistyöllä voittaa enemmän. Ennen kuin maailman on täydellinen, tarvitaan vielä aikaa. Väärään idealismiin ei kannata sortua. Olemme sen havainneet niin moneen kertaan viime vuosina,

että kaikki on mahdollista. Krimin kriisin aikana on tullut selväksi, että kannattaa pystyä hoitamaan omat asiat. Kansainvälisissä kauppaneuvotteluissa on varmaan paljon näkemyksiä, että 60. leveyspiirin yläpuolella ei kannata kovin paljoa tehdä, ei aikakaan pitää yllä monipuolista talouselämää elintarvikeketjuineen. Vaan kun meillä suomalaisilla ei ole muuta maata kuin tämä. Vain me itse voimme hoitaa meidän asiamme. Muut hoitavat omat asiansa, eivät meidän asiaa. Jos joskus päivänpaisteessa näyttää toiselta, se ei pidä. Sadekausi tulee.

Pitäkäämme huolta, että meillä on toimintakykyiset osuuskuntapankit. Sen arvon olemme nähneet finanssikriisin aikana. Vakuutusliiketoiminta pysyy omissa käsissä, kun se on keskinäisyyden pohjalla. Pitäkäämme huolta, että meillä on vahva osuuskaupatoiminta. Silloin meillä on koko maan kattava toimiva ja monipuolinen kaupan alan liiketoiminta. Monenlaiset infrastruktuuripalvelut kannattaa jatkossakin pitää omissa käsissä osuuskuntaomistajuuden kautta. Uuden yrittäjyyden reittinä osuuskunta on mukaansa tempaiseva ja rohkaiseva. Se on reitti työelämään ja yrittäjyyteen. Tiimioppiminen koululaitoksessa on lyönyt itsensä läpi. Kaikki me elämme ruoasta. Huolta on pidettävä, että meillä on jatkossakin osuustoimintaan tukeutuva suomalainen elintarvikeketju tai sitten jonain huonona päivänä meillä ei ole enää ketjua.

Kun osuustoiminnan kvartaali on 25 vuotta, yksi vuosi on silloin 100 vuotta. Se on ihan toimiva aikaperspektiivi osuustoimintaomistajuudelle. Kun tähän lisää eettisen perspektiivin eli Päivän tunnuksen ”sydäntä – päätä – kättä”, jossa pää luonnehtii järkeä ja osaamista, sydän etiikkaa ja arvojen yhteisyyttä, käsi ahkeraa tekemistä, olemme osuustoiminnan kestäväällä karttalehdellä. Kannustan Gebhardin jalanjäljissä näihin nä-

kökulmiin. Silloin olennainen erottuu ajatuksia sekoittavista muoti-ilmiöistä.

Hyvät kuulijat,

Aamupäivällä oli käsittelyssä taloustilanne ja uuden osuuskuntalain vastaanotto. Pidimme myös Pellervo-Seura ry:n vuosikokouksen.

Nyt paneudumme Hannes Gebhard 150 vuotta –teemaan. Meillä on upea esiintyjäjoukko. Jos emme tällä joukolla saa selville Hannes ja Hedvig Gebhardin ja heidän piirinsä elämäntyötä ja sen merkitystä, se ei sitten ole selvitettävissä.

Meillä on pohdinnan alla myös se, että miten osuustoiminnan ilosano-maa saadaan vietyä uusille sukupolville. Voimme mielikuvitella, että mi-hin Gebhardin joukot tarttuisivat nyt. Vastaamme itse, että nuorten ikä-luokkien osuustoimintaosaamisen kasvattamiseen varhaiskasvatuksesta yliopistoihin.

Meillä on kunnia saada paikalle maa- ja metsätalousministeri Jari Koski-nen. Hän on varmasti oikea mies puhumaan Hannes Gebhardin juhlati-laisuuteen, kun on toiminut osuuspankissa pankinjohtajana, maanviljeli-jänä ja Gebhardien aikanaan edustaman Suomalaisen puolueen perin-töä kantavan Kansallisen Kokoomuksen agraripoliitikkona.

Kiitos, että olette voineet tilaisuuteemme saapua. Toivotan kaikille hyvää seminaaria. Arvoisa ministeri, olkaa hyvä!